

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра фізичної реабілітації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна
академія»

Запорізької обласної ради

О.Л. Позднякова

«31» серпня 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП.016 «Корекційно-реабілітаційні практикуми»

Галузь знань	01	Освіта
Спеціальність	016	Спеціальна освіта
Рівень освіти	другий (магістерський)	

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Корекційно-реабілітаційні практикуми» для студентів другого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

РОЗРОБНИК:

Волкова С. С., кандидат педагогічних наук, професор

Розглянуто на засіданні кафедри фізичної реабілітації
протокол від «31» серпня 2017 року № 01

Завідувач кафедри фізичної реабілітації
«31» серпня 2017

С.С. Волкова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУРС Підготовка магістрів	НАПРЯМИ спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	01 «Освіта», 016 «Спеціальна освіта» Кваліфікація: вчитель-логопед, викладач корекційної педагогіки (логопедії) та спеціальної психології, вчитель початкових класів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення Освітній ступінь: магістр	За вибором студентів
Кількість модулів – 3		Рік підготовки - 2-й
Загальна кількість годин 90		Семестр - III
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3		Лекції - 14
Аудиторних – 30		Практичні заняття - 16
Самостійна робота студента – 60		Самостійна робота студентів - 60
		Вид підсумкового контролю – диф. залік

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчального курсу: формування у студентів професійної компетентності, зокрема таких її складових, як предметна компетентність (співвідношення теорії з педагогіки, логопедії, психології, спеціальної психології та інших дисциплін із реаліями корекційно-педагогічного процесу), методична компетентність (накопичення досвіду використання існуючих методик вивчення та навчання дітей, що мають мовленнєві порушення).

Завдання навчальної дисципліни:

— реалізація особистісно-орієнтованого підходу до навчання і виховання дітей з порушеннями мовлення;

— формування у студентів умінь та навичок організації вивчення мовленнєвої функції (її фонетичного, фонематичного, просодичного, лексико-граматичного компонентів), моторної та когнітивної функцій;

— формування вмінь і навичок диференціальної діагностики та індивідуального підходу до корекції мовлення при різних порушеннях;

— освоєння основних методів та напрямків дослідження і корекції моторних, когнітивних функцій і мовлення при вивченні дітей з порушеннями у розвитку;

— формування навичок планування, організації та проведення різних видів корекційно-розвиткової діяльності вчителя-логопеда в умовах групи компенсуючої спрямованості ДНЗ (індивідуальні, фронтальні, підгрупові заняття; консультації для вихователів та батьків);

— використання технічних засобів навчання, інформаційних та комп'ютерних технологій;

— встановлення контакту з батьками дітей з порушеннями мовлення, надання їм допомоги в сімейному вихованні.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні знати:

— проблеми та перспективи організації спеціальних форм навчання та виховання дітей з обмеженими психічними і фізичними можливостями;

— значення правильного комплектування спеціальних закладів;

— положення про відбір дітей з обмеженими психічними і фізичними можливостями у спеціальні заклади;

— принципи і сучасні концептуальні підходи, що визначають організацію, зміст, планування та проведення логопедичного обстеження;

— лінгвістичні, психолінгвістичні, нейрофізіологічні та інші критерії оцінки матеріалів обстеження;

— особливості розвитку дітей з порушеннями мовлення у дошкільному віці.

Вміти:

— застосовувати комплексні методи вивчення психологічного стану дитини;

— використовувати методи психолого-педагогічного дослідження порушень і порушень розвитку дітей в залежності від практичних потреб;

— діагностувати рівень розвитку дітей;

— проводити діагностику та диференційну діагностику мовленнєвих порушень дітей дошкільного віку;

— розробляти методи навчання дошкільників з урахуванням різних мовленнєвих порушень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

I. Загальними компетентностями:

1. Інструментальними:

— уміння ідентифікувати, формулювати та розв'язувати завдання;

– уміння приймати обґрунтовані рішення.

2. Міжособистісними:

– уміння бути критичним і самокритичним;

– уміння працювати в команді;

– уміння діяти на основі етичних міркувань.

3. Системними:

– здатність навчатися;

– уміння застосовувати знання в практичних ситуаціях;

– уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадянською свідомістю;

– уміння працювати самостійно;

– уміння адаптуватись до нових ситуацій;

– здатність провадити професійну діяльність відповідно до потреб здоров'я, культурних цінностей і традицій населення України.

II. Фаховими компетентностями:

Групова робота:

– оволодіння професійними навичками працювати у групі, виконуючи практичні завдання, уміння отримати результат у межах визначеного часу з наголосом на професійну сумлінність.

Технологічні навички:

– здатність організовувати та проводити роботу з особами всіх вікових груп;

– здатність оцінювати рівень індивідуального здоров'я;

– здатність надавати рекомендації щодо формування мотивацій ведення здорового способу життя.

Інструментальні навички:

– володіння методами аналізу та синтезу об'єктивних і суб'єктивних оцінок здоров'я;

– знання методів, синтезу і подання зібраної загальної та спеціальної інформації з формування у пацієнтів мотивації для здорового способу життя;

– знання основних принципів функціонування системи організму людини.

Розв'язання проблем:

– демонстрація уміння організувати індивідуальну ефективну роботу та роботу групи для розв'язання поставлених виробничих завдань;

– здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму, його рухові функції;

– здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами, а також документувати отриманий результат.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Загальні питання корекційно-реабілітаційної роботи

Тема 1. Система корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальній освіті

Основні нормативні документи спеціальної освіти дітей з особливими потребами в Україні (Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про охорону дитинства», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»). Мета, завдання, принципи системи корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальній освіті.

Тема 2. Теоретичні основи корекційної роботи

Організація індивідуального навчання учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.

Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.

Модуль 2. Методика корекційно-реабілітаційної роботи

Тема 3. Первинні та вторинні порушення

Поняття «дефект розвитку», «складні дефекти». Первинні та вторинні дефекти. Групи порушень в залежності від часу впливу несприятливого чинника. Патологічні чинники, що можуть діяти на організм дитини в пренатальний період. Причини натальної патології. Несприятливі чинники, що можуть викликати порушення розвитку організму дитини після народження.

Основне завдання корекційно-реабілітаційної роботи. Принципи організації мережі спеціальних установ. Головна мета навчання і виховання нетипової дитини.

Тема 4. Корекційно-педагогічна робота в системі інтеграційного навчання

Мета, завдання, принципи та сутність Системи корекційно-педагогічної роботи в системі інтеграційного навчання.

Тема 5. Технічні засоби навчання та компенсації порушень у спеціальній освіті

Зміст комп'ютерних ігор у корекційній роботі. Навчально-методичні технології, засоби та пристрої в корекційній роботі.

Тема 6. Новітні методи в корекційно-освітньому процесі

Закономірності розвитку творчих процесів в онтогенезі, їх значення для становлення різних видів діяльності та формування особистості. Основні напрямки розвитку творчого мислення, можливостями їх використання в роботі з різними категоріями дітей з особливими потребами.

Новітні методи в корекційно-освітньому процесі.

Модуль 3. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг

Тема 7. Система корекційно-педагогічної роботи з дітьми з різними категоріями порушень

Корекційно-реабілітаційна робота з дітьми, які мають розумові відхилення. Характеристика різних ступенів олігофренії. Особливості прояву дефекту у дементних дітей. Принципи роботи з дітьми, які мають розумові відхилення. Ігрові вправи на увагу, на відновлення дихання, ігрові вправи з психогімнастики.

Корекційно-реабілітаційна робота з дітьми, які мають мовленнєві порушення. Характеристика порушень усного мовлення. Характеристика порушення писемного мовлення. Причини появи мовленнєвих дефектів. Принципи роботи з дітьми з порушенням мовлення. Звукові ігрові вправи, ігрові вправи на увагу, ігрові вправи з дрібною моторикою.

Корекційно-реабілітаційна робота з дітьми, які мають сенсорні та рухові порушення. Групи дітей із сенсорними порушеннями. Порушення опорно-рухового апарату: види і причини виникнення. Особливості психофізичного розвитку дітей із ДЦП. Принципи роботи з дітьми, які мають сенсорні та рухові порушення. Рухові ігрові вправи, ігрові вправи на увагу, ігрові вправи з дрібною моторикою.

Тема 8. Система консультативно-діагностичної роботи з сім'єю дитини з обмеженими можливостями

Сім'я як активний учасник корекційно-педагогічного процесу. Актуальні проблеми взаємодії установ освіти і фахівців із сім'єю, перспективні шляхи їх вирішення. Корекційно-реабілітаційна робота з сім'єю дитини з обмеженими можливостями.

Тема 9. Психолого-педагогічний супровід як система профілактики, діагностики, корекції недоліків особистісного розвитку дітей

Спеціальні освітні корекційно-реабілітаційні установи України. Система корекційної навчально-виховної роботи в спеціальних освітніх корекційно-реабілітаційних установах України. Особливості психолого-педагогічного супроводу у цих закладах.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		пр	ср	
1	90	14	16	60
Модуль 1. Загальні питання корекційно-реабілітаційної роботи				
1. Система корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальній освіті	8	2	-	6
2. Теоретичні основи корекційної роботи	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 1	16	4	-	12
Модуль 2. Методика корекційно-реабілітаційної роботи				
3. Первинні та вторинні порушення	12	-	6	6
4. Корекційно-педагогічна робота в системі інтеграційного навчання	8	2	-	6
5. Технічні засоби навчання та компенсації порушень у спеціальній освіті	8	2	-	6
6. Новітні методи в корекційно-освітньому процесі	8	-	2	6
Разом за змістовим модулем 2	36	4	8	24
Модуль 3. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг				
7. Система корекційно-педагогічної роботи з дітьми з різними категоріями порушень	20	2	6	12
8. Система консультативно-діагностичної роботи з сім'єю дитини з обмеженими можливостями	10	2	2	6
9. Психолого-педагогічний супровід як система профілактики, діагностики, корекції недоліків особистісного розвитку дітей	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 3	38	6	8	24
Усього	90	14	16	60

5. ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Система корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальній освіті	2
2	2	Теоретичні основи корекційної роботи	2
3	4	Корекційно-педагогічна робота в системі інтеграційного навчання	2
4	5	Технічні засоби навчання та компенсації порушень у спеціальній освіті	2
5	7	Система корекційно-педагогічної роботи з дітьми з різними категоріями порушень	2
6	8	Система консультативно-діагностичної роботи з сім'єю дитини з обмеженими можливостями	2
7	9	Психолого-педагогічний супровід як система профілактики, діагностики, корекції недоліків особистісного розвитку дітей	2
Усього			14

6. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	3	Первинні та вторинні порушення	6
2	6	Новітні методи в корекційно-освітньому процесі	2
3	7	Система корекційно-педагогічної роботи з дітьми з різними категоріями порушень (розумовими, мовленнєвими, сенсорними та руховими)	6
4	8	Система консультативно-діагностичної роботи з сім'єю дитини з обмеженими можливостями	2
Усього			16

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	<p>1. Узагальнити матеріал за допомогою опорно-інформаційних схем.</p> <p>2. Ознайомитись зі змістом основних нормативних документів спеціальної освіти дітей з особливими потребами в Україні (Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про охорону дитинства», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» випишіть статті, що стосуються освіти дітей з особливими потребами.</p> <p>3. Написати реферати на теми: «Вальдорфська школа», «Кемпхільські школи», «Рудольфа Штайнера», «Школа Марії Монтессорі», «Педагогіка Софії Русової».</p>	6
2	2	<p>1. Узагальнити матеріали за допомогою опорно-інформаційних схем.</p> <p>2. Підготувати міні-довідь на тему: «Організація індивідуального навчання учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку».</p> <p>3. Дати письмово загальну характеристику Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.</p>	6
3	3	<p>1. Прочитати і законспектувати наступні роботи Л.С. Виготського з книги «Проблеми дефектології»:</p> <ul style="list-style-type: none"> – «Дефект і зверхкомпенсація»; – «Аномалії культурного розвитку дитини»; – «Методи вивчення розумово відсталих дітей»; – «Розвиток важкої дитини та її вивчення». <p>2. Провести аналіз вищеназваних робіт у вигляді схем-таблиць та додати своє особисте ставлення до проблем, що в цих роботах піднімалися.</p>	6
4	4	<p>1. Підготувати по групам мультимедійну презентацію на тему: «Система корекційно-педагогічної роботи в системі інтеграційного навчання».</p>	6

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
		2. Підготуватись до захисту презентацій у вигляді науково-практичної конференції (в рамках однієї групи).	
5	5	1. Підготувати матеріал огляду комп'ютерних ігор у корекційній роботі. 2. Зробити аналіз навчально-методичних технологій, засобів та пристроїв у корекційній роботі.	6
6	6	1. Розглянути закономірності розвитку творчих процесів в онтогенезі, їх значення для становлення різних видів діяльності та формування особистості. Ознайомитись з основними напрямками розвитку творчого мислення, можливостями їх використання в роботі з різними категоріями дітей з особливими потребами. 2. Підготувати презентації: «Новітні методи в корекційно-освітньому процесі».	6
7	7	1. Зробити огляд журналу «Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання» («Дефектологія», «Корекційна педагогіка», газети «Дефектолог» – за вибором студента) за один рік (будь-який, починаючи з 2015р.) за планом: – проблеми, на які в даному році було звернено увагу дослідників; – анотації п'яти найбільш цікавих публікацій; – висновок про практичну значущість журналу для педагогів, які працюють з дітьми з порушеннями розвитку. 3. Підготувати реферат з напрямками корекційної допомоги дітям з раннім дитячим аутизмом.	6
8	8	1. Скласти реферат на теми: «Сім'я як активний учасник корекційно-педагогічного процесу», «Актуальні проблеми взаємодії установ освіти і фахівців з сім'єю, перспективні шляхи їх вирішення». 2. Підготуватись до організації та проведення ділової гри за тематикою рефератів («круглий стіл для мас-медіа»; «відповіді фахівців батькам» або інше за вибором студентів).	6
9	9	1. Відвідати один із спеціальних освітніх корекційно-реабілітаційних установ і описати систему корекційної навчально-виховної роботи в ньому. 2. Підготуватись до виступу на практичному занятті про особисте ставлення до корекційної, навчально-виховної роботи у відвіданих закладах, навести приклади та аргументувати свою позицію щодо особливостей психолого-педагогічного супроводу у цих закладах.	6
Усього			60

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі – ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з курсу «Корекційно-реабілітаційні практикуми» – це вид навчально-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ – творчий проект: розробка альбому для обстеження стану сформованості мовленнєвої діяльності у дітей із комбінованими порушеннями за переліком:

1. 5 завдань для обстеження загальної моторики.
  2. 5 завдань для обстеження дрібної моторики.
  3. 5 завдань для обстеження мимічної моторики.
  4. 5 завдань для обстеження артикуляційної моторики.
  5. 5 завдань для дослідження контактності дитини дошкільного віку.
  6. 5 завдань для дослідження стану розвитку пам'яті дитини дошкільного віку.
  7. 5 завдань для дослідження стану розвитку мислення дитини дошкільного віку.
  8. 5 завдань для дослідження стану розвитку уваги дитини дошкільного віку.
  9. 5 завдань для дослідження стану розвитку уяви дитини дошкільного віку.
  10. 5 завдань для обстеження фонетико-фонематичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
  11. 5 завдань для обстеження звуковимови у дітей.
  12. 5 завдань для обстеження лексичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
  13. 5 завдань для обстеження граматичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
  14. 5 завдань для обстеження зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку.
- Набрана кількість балів додається до загальної кількості балів.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Корекційно-реабілітаційний практикум» оцінюються за модульно-рейтинговою системою.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- методи письмового контролю: самостійна робота, модульне письмове тестування; звіт, реферат, презентації;
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Формами перевірки та контролю знань студентів є:

1. Попередній контроль застосовується як передумова для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів для планування навчального матеріалу.
2. Поточний контроль є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня засвоєння навчального матеріалу.
3. Проміжний контроль дозволяє перевірити ступінь засвоєння матеріалу після закінчення вивченого модулю.

4. Підсумковий контроль застосовується після вивчення студентом усього обсягу вивченого матеріалу. До підсумкового контролю належить семестровий іспити.

Об'єктом оцінювання знань студентів у процесі занять та рейтингового оцінювання є:

– систематичність, активність та змістовність роботи студента над вивченням програмного матеріалу на практичних заняттях протягом семестру;

– рівень виконання модульних завдань;

– виконання завдань для самостійного опрацювання.

1. Рейтингове оцінювання курсу практичних занять та самостійної роботи:

1.1. Підготовка фіксованого виступу –1-5 балів.

1.2. Участь в обговоренні питань плану практичних занять –1-5 балів.

1.3. Підготовка і захист реферату – 1-20 балів.

1.4. Самостійне опрацювання окремих питань – 1-5 балів.

1.5. Тестування – 1-5 балів.

1.6. Перевірка зошита (конспектів) – 1-5 балів.

2. Форми модульного контролю:

2.1. Глибоке розкриття всіх питань – 4-5 балів.

2.2. Повна, коротка відповідь – 3-4 бали.

2.3. Коротка відповідь з кількома помилками – 3 бали.

2.4. Неповна відповідь – 1 бал.

2.5. Неповна відповідь зі значною кількістю недоліків – 1 бал.

2.6. Незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Додаткові бали:

3.1. Доповнення на практичних заняттях – 1-2 бали.

3.2. Участь у дискусії – 1-2 бали.

3.3. Творчий підхід до вирішення завдань – 1-2 бали.

4. Штрафні бали:

4.1. За відсутність на лекціях – мінус 2 бали.

4.2. За відсутність на практичних заняттях – мінус 2 бали.

4.3. Неготовність до практичних занять – мінус 5 балів.

Пропущена з поважної причини робота може бути зданою протягом двох тижнів без зняття штрафних балів. Пропущена з неповажних причин робота також повинна бути відпрацьована, але вже зі зняттям 50 % штрафних балів. Кожний модуль включає бали за відвідування лекцій, практичних занять, поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, написання модульної контрольної роботи. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У таблиці представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Корекційно-реабілітаційний практикум».

10. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1		ЗМ 2			ЗМ 3			
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9
Практичні заняття (27 б)	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Самостійна робота (36 б)	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Поточний модульний контроль (37 б)	7		15			15			

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Критичний аналіз суті та змісту проблеми дослідження. Виклад фактів, ідей, результатів в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій і перспектив подальшого розвитку даного питання	5
2	Наявність обґрунтованої власної позиції, пропозицій щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив розвитку досліджуваної проблеми	5
3	Оригінальність представлених матеріалів.	5
4	Креативність викладу матеріалу (з використанням мультимедійних технологій)	5
Разом		20

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 81 (добре)		
D	64 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 63 (достатньо)		
Fx	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Модульні контрольні роботи проводяться у формі виконання письмових завдань. Перелік питань, що охоплюють зміст програми дисципліни, критерії оцінювання залікових завдань доводяться до студентів на початку семестру.

Для оцінювання відповідей студентів з навчальної дисципліни «Корекційно-реабілітаційні служби» використовуються наступні критерії.

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно» (90–100 балів)	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре» (75–89 балів)	ставиться за повні, систематичні знання із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за знання основного навчального матеріалу в обсязі,

(60–74 балів)	достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх з допомогою викладача.
«незадовільно» (0–59 балів)	виставляється студентіві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Різномірний диференційний підхід у вихованні, навчанні та розвитку дітей з поєднаними порушеннями.
2. Засоби спілкування, доступні дітям з комбінованими порушеннями розвитку.
3. Формування навичок самообслуговування у дітей з комбінованими порушеннями розвитку.
4. Характеристика дітей з порушеннями слуху і затримкою психічного розвитку.
5. Особливості логопедичної роботи з дітьми, що мають порушення мовлення та зору.
6. Специфіка навчання дітей з порушеннями зору та інтелекту.
7. Особливості читацької діяльності дітей з комбінованими порушеннями розвитку.
8. Патронаж сім'ї, яка має дитину з комбінованими порушеннями.
9. Збагачення соціального досвіду сліпоглухих дітей.
10. Естетичне, фізичне, моральне виховання дітей з комбінованими порушеннями розвитку.
11. Виховання в сім'ї дитини раннього віку з множинними порушеннями розвитку.
12. Корекційно-педагогічна робота з дітьми раннього віку, що мають комбіновані порушення розвитку.
13. Трудове виховання дітей з комбінованими порушеннями розвитку.
14. Використання дидактичного матеріалу у роботі з дітьми з комбінованими порушеннями розвитку.

ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Дайте визначення поняттю «дитяча реабілітація».
2. Розкрийте сутність системи корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальній освіті.
3. Назвіть новітні методи в корекційно-освітньому процесі.
4. Розкрийте відмінність корекційної педагогіки від загальної педагогіки.
5. Визначте предмет і об'єкт дослідження в корекційній педагогіці.
6. Опишіть основні завдання спеціальної педагогіки.
7. Перерахуйте галузі корекційної педагогіки та дайте їм характеристику.
8. Назвіть специфічні завдання, що вирішують спеціальні освітні корекційні установи.
9. Перерахуйте синоніми до терміну «діти з обмеженими можливостями».
10. Розкрийте зв'язок корекційної педагогіки з іншими науками.
11. Дайте визначення поняттю «дефект розвитку».
12. Наведіть приклади складних дефектів.
13. Назвіть відмінність первинних дефектів від вторинних.
14. Назвіть групи порушень або патологій, що виділяють в залежності від часу впливу несприятливого чинника.
15. Назвіть патологічні чинники, що можуть діяти на організм дитини в пренатальний період.
16. Перерахуйте причини натальної патології.
17. Назвіть несприятливі чинники, що можуть викликати порушення розвитку організму дитини після народження.
18. Сформулюйте основне завдання корекційно-реабілітаційної роботи.
19. Перерахуйте принципи організації мережі спеціальних установ.
20. Назвіть головну мету навчання і виховання нетипової дитини.
21. Охарактеризуйте систему профілактичних заходів.
22. Перерахуйте основні категорії аномальних (нетипових) дітей.
23. Розкрийте складність структури атипового розвитку.
24. Опишіть чинники, що впливають на психофізичний розвиток дитини зі спеціальними освітніми потребами.
25. Охарактеризуйте сучасну систему спеціальних освітніх корекційно-реабілітаційних установ в нашій країні для нетипових дітей.
26. Вкажіть риси подібності та відмінності понять: «розумова відсталість», «олігофренія» і «деменція».
27. Дайте характеристику різних ступенів олігофренії.
28. Опишіть особливості прояву дефекту у дементних дітей.
29. Дайте визначення поняттю «затримка психічного розвитку».
30. Перерахуйте причини, що викликають затримку психічного розвитку.
31. Вкажіть основні риси відмінності затримки психічного розвитку від розумової відсталості і олігофренії.
32. Розкрийте сутність корекційно-реабілітаційної роботи, яка проводиться з дітьми із затримкою психічного розвитку.
33. Дайте коротку характеристику порушень усного мовлення.
34. Охарактеризуйте порушення писемного мовлення.
35. Розкрийте причини появи мовленнєвих порушень.
36. Розкрийте сутність корекційно-реабілітаційної роботи, яка проводиться з дітьми з мовленнєвими порушеннями.
37. Дайте характеристику дітям із затримкою психічного розвитку.
38. Виділіть групи дітей із сенсорними порушеннями.
39. Охарактеризуйте групу дітей із порушеннями слуху.
40. Охарактеризуйте групу дітей із порушеннями зору.
41. Розкрийте сутність корекційно-реабілітаційної роботи, яка проводиться з дітьми із порушеннями слуху та зору.
42. Назвіть види і причини виникнення порушення опорно-рухового апарату.

43. Опишіть особливості психофізичного розвитку дітей із ДЦП.
44. Розкрийте сутність корекційно-реабілітаційної роботи проводиться з дітьми із ДЦП.
45. Дайте характеристику психопатологічним варіантів поведінкових порушень підлітків-олігофренів.
46. Опишіть клінічну картину раннього дитячого аутизму.
47. Розкрийте сутність корекційної освіти.
48. Дайте визначення основних компонентів процесу освіти.
49. Опишіть різні системи корекційної навчально-виховної роботи.
50. Перерахуйте основні принципи корекційної навчально-виховної роботи.
51. Виділіть найбільш актуальні проблеми, що стоять перед дефектологією.

11. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: [навчальний посібник] / Т.М. Дегтяренко, Л.С. Вавіна. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 302 с.
2. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 2. – С. 252-258.
3. Закон України «Про охорону дитинства» // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 30. – С. 142-150.
4. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 2-3. – С. 36-42.
5. Закон України «Про спеціальну освіту» (проект) // Міністерство освіти і науки // www.mon.gov.ua.
6. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посібник] / А.А. Колупаєва, Н.З. Софій, Ю.М. Найда та ін./ За заг. ред. Л.І. Даниленко. – К.: 2007 – 127 с.
7. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: [монографія] / Алла Анатоліївна Колупаєва. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 458 с.
8. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та перспективу. – К., 2003.
9. Порядок комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу / Наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я від 27.03.2006. – № 240/ 165.
10. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: [підручник] / Віктор Миколайович Синьов. – Частина I – Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – 238 с.
11. Синьов В.М. Основи дефектології: [навч. посібник] / В.М. Синьов, Г.М. Кобернік. – К.: Вища школа, 1994. – 143 с.
12. Специальная дошкольная педагогика: [учебное пособие] / Е.А. Стребелева, А.Л. Венгер, Е.А. Екжанова и др. / Под ред. Е.А. Стребелевой. – М.: Академия, 2001. – 312 с.
13. Специальная педагогика: [учебное пособие для студ. высш. пед. учеб.заведений] / Л.И. Аксёнова, Б.А. Архипов, Л.И. Белякова и др. / Под ред. Н.М. Назаровой. – М.: Академия, 2001. – 400 с.
14. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.
15. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка / Ірина Леонідівна Холковська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. – С. 6-23.

ДОДАТКОВА

1. Астапов В.М. Введение в дефектологию с основами нейро- и патопсихологии / В.М. Астапов. – М.: Международная педагогическая академия, 1994. – 215 с.
2. Ахутина Т.В. Преодоление трудностей учения: нейропсихологический подход / Т.В. Ахутина, Н.М. Пылаева. – СПб: Питер, 2008. – 320 с.
3. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: [монографія] / Алла Михайлівна Богуш. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 376 с.
4. Вавіна Л.С. Розвиваємо у дитини вміння бачити: Від народження до 6 років: [поради батькам] / Л.С. Вавіна, В.М. Ремаржевська. – К.: Літера ЛТД, 2008. – 128 с.
5. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності: [навчально-методичний посібник] / Л.Б. Люндквіст, В. В. Бурлака, А.Г. Шевцов [та ін.]. – К.: Герб, 2007. – 288 с.
6. Гвоздєв А.Н. Развитие словарного запаса в первые годы жизни ребёнка / Александр Николаевич Гвоздєв. – Саратов: Куйбышев, 1990. – 103 с.
7. Дегтяренко Т.М., Вавіна Л.С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: Навчальний посібник. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2008. – 302 с.
8. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб./За ред. Бондаря В.І., Луцько К.В. – К. Інститут дефектології АПН України, 2000.
9. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 8. Т.1. / За ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. – К., 2006 – 323 с.
10. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 8. Т.2. / За ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. – К., 2006 – 323 с.
11. Державна національна програма "Освіта": Україна ХХ століття – К.: Радуга, 1994.
12. Дефектология: [словарь-справочник] / Под ред. Б.П. Пузанова. – М.: Новая школа, 1996. – 80 с.
13. Журавльова А.Є. Домашня логопедія без проблем: [книга для батьків, які хочуть самі навчити дитину правильно вимовляти звуки] / А. Є. Журавльова, В.В. Федієнко. – Харків.: Видавничий дім «Школа», 2006. – 112 с.
14. Закон України «Про дошкільну освіту» // Відомості Верховної Ради. – 2001.
15. Ілляшенко Т.Д. Аномальна дитина в школі / Т.Д. Ілляшенко, Н.М. Стадненко. – Київ, 1995. – 199 с.
16. Ілляшенко Т.Д. Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем у реабілітаційному центрі (Дошкільний і молодший шкільний вік) / Т.Д. Ілляшенко, А.Г.Обухівська, О.В. Романенко, Н.С.Скрипка. – К., 2003. – 155 с.
17. Инклюзивное образование. Политика, содержание и сравнительные перспективы / Под ред. Ф. Армстронга, Д. Армстронга, Л. Бартона. – Лондон, 2000. – 78 с.
18. Интегрированное обучение и воспитание в условиях общеобразовательных учреждений / Под ред. Т.Л. Лещинской. – Минск: НИО МО РБ, 1998. – 144 с.
19. Концепція державного стандарту освіти учнів з порушеннями мовленнєвого розвитку // Дефектологія. – 2000. – № 2. – С. 2-10.
20. Концепция интегрированного обучения лиц с ограниченными возможностями здоровья (со специальными образовательными потребностями) // Актуальные проблемы интегрированного обучения: Материалы Международной научно-практической конференции по проблемам интегрированного обучения лиц с ограниченными возможностями здоровья (с особыми образовательными потребностями). – М.: Права человека, 2001. – С. 8-14.
21. Логопедия: [учебник] / Под ред. Волковой Л.С. и Шаховской С.Н. – М.: Владос, 2006. – 485 с.
22. Малофеев Н.Н. Современный этап в развитии системы образования в России: результаты исследования как основа для построения программы развития // Дефектология. – 1997. – № 6. – С. 3-14.
23. Малярчук А.Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих недоліків:

- [навчальний посібник] / Антоніна Яківна Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2005. – Ч. I. – 272 с.
24. Малярчук А.Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих недоліків: [навчальний посібник] / Антоніна Яківна Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2005. – Ч. II. – 184 с.
25. Малярчук А.Я. Обстеження мовлення дітей: [дидактичний матеріал] / Антоніна Яківна Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2003. – 104 с.
26. Манько Н.В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку: [науково-методичний посібник] / Наталія Володимирівна Манько. – К.: КНТ, 2008. – 256 с.
27. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»]. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 288 с.
28. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии: [учебное пособие] / Е.М. Мастюкова, А.Г. Московкина / Под ред. В. И. Селиверстова. – М.: Владос, 2004. – 407 с.
29. Національна доктрина розвитку освіти // Законодавчі акти України з питань освіти / Верховна Рада України. Комітет з питань науки і освіти: Офіц. Вид. – К.: Парламентське вид-во, 2004. – С. 279-294.
30. Пантонюк Т., Невмержицька О., Пантонюк М. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. – 2-ге видання, доповнене і перероблене. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 324 с.
31. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: [навчальний посібник] / Тамара Іллівна Поніманська. – К.: Акалемвидав, 2004. – С. 375-377.
32. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Практикум: [навчальний посібник] / Т.І.Поніманська, І.М. Дичківська. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – С. 190, 194-195.
33. Проект Положення про організацію інтегрованого навчання дітей з особливими потребами в загальноосвітніх (дошкільних) навчальних закладах. – К., 2002. – 16 с.
34. Програма навчання і виховання дітей дошкільного віку від 3 до 7 років «Дитина» / Наук. ред. О.В. Проскура. – К.: Богдана, 2004. – 270 с.
35. Ратнер Ф.Л. Интегрированное обучение детей с ограниченными возможностями в обществе здоровых детей / Ф.Л. Ратнер, А.Ю. Юсупова. – М.: Владос, 2006. – 175 с.
36. Резниченко Т.С. Логопедическая энциклопедия для родителей дошкольников и младших школьников / Т.С. Резниченко, О.Д. Ларина. – М.: АСТ: Астрель, 2009. – 319 с.
37. Савіна Л.П. Пальчикова гімнастика для розвитку мовлення: [посібник для батьків і педагогів] / Лідія Павлівна Савіна. – К.: Вид-во «Школа», 2002. – 48 с.
38. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей / Марія Аврамівна Савченко. – Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2007. – 160 с.
39. Сак Т.В. Особлива дитина: Від народження до 6 років: [поради батькам] / Тамара Василівна Сак. – К.: Літера ЛТД, 2008. – 144 с.
40. Сєдих Н.О. Вчимося писати й говорити правильно: поради логопеда / Неля Олексіївна Сєдих. – Харків: Видавнича група «Основа», 2007. – 176 с.
41. Соботович Е.Ф. Методика выявления речевых нарушений у детей и диагностика их готовности к школьному обучению / Евгения Фёдоровна Соботович. – К., 1998.
42. Сухар В.Л. Розвиток звукової культури мовлення дітей молодшого дошкільного віку / Упоряд. В.Л. Сухар. – Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2008. – 80 с.
43. Тищенко В. Як навчити дитину правильно розмовляти: Від народження до 5 років: [поради батькам] / В. Тищенко, Ю. Рібцун. – К.: Літера ЛТД, 2006. – 128 с.
44. Ткачєва В.В. Технологии психологической помощи семьям детей с отклонениями в развитии: [учебное пособие] / Виктория Валентиновна Ткачєва. – М.: Астрель, 2007. – 319 с.
45. Ткаченко Т.А. Логопедическая энциклопедия / Татьяна Александровна Ткаченко. – М.: ООО ТД «Издательство Мир книги», 2008. – 248 с.
46. Филичєва Т.Б. Основы логопедии / Т.Б. Филичєва, Н.А. Чевелєва, Г.В. Чиркина. – М.: Просвещение, 1989. – 223 с.
47. Хрестоматія з логопедії: Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія: навчальний посібник / За заг. ред. М.К. Шеремет, І.В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2008. – 380 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. <http://logoclub.com.ua>

Логопедичний сайт, де зібрані методичні поради, практичні рекомендації та весь комплекс необхідних матеріалів для розвитку мовлення дітей, попередження та подолання мовленнєвих порушень, а також підвищення результативності корекційно-розвивальної роботи.

2. <http://www.logopedia.com.ua>

Український логопедичний сайт для батьків, які піклуються про мовленнєвий розвиток дитини, та для логопедів.

3. <http://www.boltun-spb.ru>

Логопедичний сайт "Болтунишка".

4. <http://azbukalogopeda.ucoz.ru>

Азбука логопеда.

5. <http://logopedia.com>

Сайт "Логопед".

6. <http://www.logoped.ru>

Сайт "Логопед.ru".

7. <http://logopedija.at.ua>

«Логопедична новинка» Любові Чулак. Пропонується різний матеріал для логопедів, дефектологів, батьків. Файли доступні для безкоштовного завантаження для зареєстрованих користувачів! Реєстрація безкоштовна.

8. <http://logopedu.com.ua>

Клуб професійних логопедів. Клуб професійних логопедів – це сайт, призначений для ознайомлення логопедів, дефектологів та просто небайдужих батьків з методикою подолання мовленнєвих дефектів у дітей. Матеріали запропоновані українською мовою для шкіл та ДНЗ.

9. <http://innagidkih.ucoz.com>

Персональний сайт вчителя-логопеда Інни Жидких. Сайт для тих, кого цікавить логопедія.

10. <http://forchel.ru>

Інформація для педагогів ДНЗ. Файли доступні для безкоштовного завантаження для зареєстрованих користувачів! Реєстрація безкоштовна.

11. <http://govorishka.ucoz.ru>

Говорливий ручеек. На сайті педагоги і вчителі-логопеди можуть скористатися досвідом роботи логопеда Грецькій Тетяни, поділитися своєю думкою, відкрити для себе корисні посилання. Батьки знайдуть матеріали з розвитку мовлення, профілактиці порушень мовленнєвого розвитку та елементи корекційної роботи для дітей дошкільного віку з мовленнєвими недоліками.

12. <http://logopedochka.blogspot.com>

Логопедочка. Для люблячих батьків, дбайливих і творчих педагогів, які співпрацюють у ефективному вирішенні питань корекції і профілактики недоліків мовлення в дітей дошкільного віку з вадами.

13. <http://logopunkt.ru>

Логопункт. Сайт призначений для логопедів, дефектологів, а також батьків. Представлені описи мовленнєвих вад і деяких способів їх корекції, матеріали про сучасні методи корекції мовлення, статті та публікації з питань логопедії. Пропонується комп'ютерна логопедична програма "Ігри для Тигри".

14. <http://logopedi.narod.ru>

Практична логопедія – сайт містить статті, методичні рекомендації, методичні розробки, сценарії логопедичних занять та ін. Огляди новинок методичної літератури. Відомості про мовленнєві вади та їх корекцію для батьків.

15. <http://logoburg.com>

Логобург. На сайті представлено значну кількість матеріалів для батьків дітей з різними

порушеннями мовленнєвого розвитку.

16. <http://defectolog.by>

Дефектолог. Портал призначений для широкого кола користувачів – вчителів-дефектологів, вихователів, вчителів-логопедів, адміністрації установ освіти, батьків учнів. На сайті Ви зможете познайомитися з нормативними документами, правовим забезпеченням навчального процесу, різними навчальними програмами, діагностичними матеріалами, спеціальною літературою, а також з новинами в системі професійної освіти в Республіці Білорусь.

17. <http://logopedia.by>

Логопедія. На сторінках сайту Logopedia.by висвітлено актуальні питання сучасної логопедії і дефектології в цілому. Тут ви знайдете відповіді на найбільш хвилюючі Вас питання. Сайт розкриває питання дитячої логопедії. Даний сайт може бути корисний для батьків дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, для логопедів і вчителів-дефектологів, а також для студентів.

18. <http://abetka-logopedka.org>

Світ дитини – україномовний сайт Юлії Турчиної. Пропонується різний матеріал для логопедів, дефектологів, батьків.

19. <http://logozon.net>

Професійна серія логопедичних інструментів. Постановочні логопедичні зонди за методиками Ф.А. Рау, Л.С. Волкової, масажні зонди, логостимулони, роторозширювачі. Виготовлені з високоякісних матеріалів, відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.

20. <http://logoped.in.ua>

Матеріали з діагностики та корекції вад мовлення, статті для батьків, описи дидактичних ігор.

21. <http://logopedmaster.ru>

Навчальний центр "Логопед Майстер" (м. Москва). Сайт навчального центру, який проводить курси підвищення кваліфікації для логопедів і дефектологів, в тому числі дистанційні. На сайті є електронна бібліотека, можливість задати питання консультанту.

22. http://logopedija.at.ua/load/didaktichni_igri/2

Каталог логодидактичних ігор.

23. <http://www.abetka-logopedka.org/logopedskarb.htm>

Логопедична скарбничка

24. <http://korektolog.com/index.php/robotazvukmnu/86-rob-zvukstat>

Робота зі звуками. Логопедичні відео-ігри.